

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 13 Sayı: 69 Mart 2020 & Volume: 13 Issue: 69 March 2020
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581
Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2020.3973>

PROF. DR. REŞİDE MERİH HAZIROĞLU'NUN YAŞAMI VE AKADEMİK ÇALIŞMALARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*

A STUDY ON THE LIFE AND ACADEMIC WORKS OF PROF. DR. REŞİDE MERİH HAZIROĞLU

Nigar YERLİKAYA*

Öz

Veteriner hekimliği tarihinde Muzaffer Bekman'la başlatılan, Prof. Dr. Nihal Erk ve Prof. Dr. Ferruh Dinçer'in çalışmalarıyla devam ettirilen biyografi çalışmaları; günümüzde de veteriner tarihi alanının bilim insanları tarafından sürdürülmektedir. Veteriner hekimliği eğitim sürecinin önemli alanlarından biri olan Anatomi ile ilgili yaptığı çalışmalarla bilinen Türkiye'de veteriner hekimliği eğitiminde anatomi anabilim dalının öncülerinden biri olan Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesine 1976 yılında girmiş, 1981 yılında mezun olmuş, aynı yıl Anatomi Anabilim Dalına araştırma görevlisi olarak atanmış, 1987 yılında doktor, 1989 doçent unvanı almış ve 1996 yılında ise profesörlüğe yükseltilmiştir. Veteriner Anatomi Derneğinin kurulması fikrini gündeme getiren ve öncülük eden Hazıroğlu dernek başkanlığı görevini 2008 yılına kadar sürdürmüştür. Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi bünyesinde 2013 yılında "Veteriner Anatomi Müzesi Projesinin" de hayata geçmesini sağlayarak Türkiye'nin ilk ve tek veteriner anatomi müzesinin kurulmasını gerçekleştirmiştir. Veteriner anatomi alanında ilk kadın veteriner hekim akademisyen olan Hazıroğlu; eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayım etkinliklerinin yanı sıra bu alanlarda görev yapan diğer öğretim elemanlarının yetişmesinde de önemli görevler üstlenerek özgeçmiş ve akademik çalışmalarıyla örnek olmuş bir bilim insanı olarak çalışmalarına devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akademisyen, Anatomi, Kadın, Merih Hazıroğlu.

Abstract

Biography studies on veterinary medicine have started with Muzaffer Bekman in the history of veterinary medicine and continued with the works of Prof. Nihal Erk and Prof. Ferruh Dinçer and still being researched. One of the pioneers of the veterinary anatomy in Turkey, Prof. Merih Hazıroğlu as she is known with her anatomy studies started Ankara University Faculty of Veterinary Medicine in 1976, graduated in 1981. She acquired a Ph.D. degree in 1989, became associate professor in 1989 and professor in 1996. Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu served as the president of Veterinary Anatomy Association until 2008 as she was one of the founding members. Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu accomplished the establishment of Turkey's first and only Veterinary Anatomy Museum by conducting the "Veterinary Anatomy Museum Project" in 2013. Hazıroğlu is the first female veterinary academician in the field of veterinary anatomy, who continues her academic life as the head of the department in the same department. She carries on her work as an exemplary scientist with her background and academic studies by participating in important roles in the training of other lecturers.

Keywords: Academician, Anatomy, Female, Merih Hazıroğlu.

*Bu makale, 22-25 Ağustos 2012 tarihleri arasında Hollanda-Utrecht'te gerçekleştirilen 40th Congress of the World Association for the History of Veterinary Medicine (WAHVM), isimli kongrede sunulan "Prof. Dr. R. Merih HAZIROĞLU: the First Female Veterinary Anatomist and Pioneer of the Association of Veterinary Anatomy in Turkey" başlıklı poster bildirinin genişletilmiş halidir.

*Arş. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı, nyerlikaya@ankara.edu.tr.

Giriş

Tarih boyunca kadınların en çok önem verdikleri konulardan biri eğitim hakları olmuştur. Kadınlar belirli dönemler boyunca eğitim kurumlarında verilen derslerin kadın ve erkeklere eşit verilmesiyle ilgili isteklerini dile getirmişler ve yükseköğretim haklarıyla ilgili savaşımlardır (Yürüt, 2017, 1-32). Tanzimat'la beraber başlayan ve II. Meşrutiyet'te daha da önem kazanan eğitim konusu, kadınlara yönelik öğretim veren okulların artmasına neden olmuştur. Bu dönemde kızlar için temel düzeyde eğitim kurumları açılmıştır (Baskın, 2008, 89-122). Kadınların toplumsal ve siyasal haklarının yanı sıra eğitim haklarını elde etmeleri Cumhuriyet devrimlerinin de en önemli amaçlarından birisi olarak kabul edilmiştir (Aydın, 2015, 84-96).

Cumhuriyet'in ilk yıllarından başlayarak bu amaç doğrultusunda etkili politikalar izlenmiştir. Üniversite Reformu ile birlikte 1933 yılında ziraat, veteriner hekimlik ve ormancılık alanlarında meslek insanı yetiştirmeyi amaçlayan Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün açılışı Türk yükseköğretim tarihinde önemli bir dönüm noktası olmuştur (Kadıoğlu, 2008, 186). Ankara'daki Yüksek Ziraat Enstitüsü Veteriner Fakültesinden Türkiye'nin ilk kadın veteriner hekimi olan Merver Ansel 1935 yılında mezun olmuştur (Bekman, 1940,447; Anonim 1935,934; Doğanay Feldhaus, Özgür 1991, 32) Yüksek Ziraat Enstitüsü Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Enstitüsünde 1938 yılında asistan olarak atanmış Abide Koray ise veteriner fakültesinin ilk kadın akademisyen veteriner hekimi olarak bilinmektedir (Menteş, Özgür, Arslan, 1998, 442-451; Erk, Dinçer, 1970, 259). İlk kadın veteriner hekimleri takiben, veteriner fakültesindeki kadın öğrencilerin sayısı düzenli bir şekilde artmaya devam etmiş ve bazı kadın öğrenciler akademik kariyer yapmak istemiştir. Veteriner hekimliğinin önemli alanlarından olan veteriner anatomi kürsüsü kapılarını 1981 yılında kadın veteriner hekimlere açmıştır. Bu branşta akademik hayatına başlayan Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu veteriner anatomi alanında ilk kadın akademisyen veteriner hekim olarak göreve başlamıştır¹ (Küçükaslan, Başağaç Gül, Ünsal, 2017, 257-258). Hazıroğlu aynı zamanda Veteriner Anatomi Müzesi'nin hayata geçmesini sağlayan ve Veteriner Anatomi Derneği'nin de kurucusu olarak örnek teşkil eden bir bilim insanı olmuştur. Bu çalışma Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu'nun özgeçmişi ve akademik çalışmaları hakkında bilgi vermek, özelde veteriner hekimliği tarihi çalışmalarına ve genelde ise kadınlarla ilgili yapılan çalışmalara katkı sağlanması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın ana materyalini Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi arşivinde bulunan özlük dosyaları, Anatomi Anabilim Dalı Biyografi arşivinde bulunan ilk elden kaynaklar, Anatomi Anabilim Dalında görev yapan öğretim üyeleri ile kişisel görüşmeler oluşturmuştur. Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu ile yüz yüze görüşmeler yapılarak eksikler giderilmeye çalışılmıştır. Veriler retrospektif olarak değerlendirilerek ve kronolojik olarak sıraya dizilmiştir. Arşiv belgelerinin künyeleri ve gerekli görülen açıklamalar ise dipnotlarda gösterilmiştir.

İlk Kadın Veteriner Anatomist

Veteriner Anatomi alanındaki ilk kadın öğretim üyesi olan R. Merih Hazıroğlu 10 Mayıs 1959'da Eskişehir'de doğmuştur. Babası doktor Yusuf Celal Bey, annesi ise ev hanımı Müşerref hanımdır². İki çocuklu ailenin kızlarından biri olan Hazıroğlu ilk ve orta öğretimini Eskişehir'de tamamlamış 1976 yılında Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesine girmiş ve fakülteden 1981 yılında mezun olmuştur³. Hazıroğlu kendi ifadesiyle öğrencilik hayatını ve akademik kariyere başlama hikayesini şöyle açıklamıştır; *"öğrenciyken planlı ve başarılı bir öğrenci olmaya özen gösterirdim. Derslerde ön sıralarda otururdum, derse devam eder hiç devamsızlık yapmazdım. Fakültede akademik kariyer yapmak istiyordum. Anatomi sevdiğim bir dersti ve akademik kariyer yapmak istediğim kürsü anatomi kürsüsüydü. Bir gün fakültedeki cerrahi hocalarımızdan Prof. Dr. Faruk Akın hoca anatomiye bir asistan alınacağını söyledi. Bende bunun üzerine anatomi kürsüsündeki asistan kadrosuna başvururdum. O dönem kürsü başkanı Prof. Dr. Metin Taşbaş hocaydı. Kendisi kadın olduğum için beni çok destekledi. Kürsüdeki hocalarımda akademik çalışmalarımda beni her zaman desteklemişlerdir⁴.*

R. Merih Hazıroğlu aynı yıl Veteriner Fakültesi'nin 19.08.1981 tarihli ve 194 sayılı Fakülte Yönetim Kurulu Kararı uyarınca anatomi kürsüsüne tahsis edilen araştırma görevlisi kadrosuna müracaat etmiştir⁵. Açılan asistanlık sınavında başarılı olan Hazıroğlu 01.12.1981 tarihinde veteriner anatomi kürsüsünde 6. derece asistanlık kadrosuna atanarak görevine başlamıştır⁶. R. Merih Yöndem (Hazıroğlu)

¹ Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu'na ait personel-özlük dosyası, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlık Arşivi.

² Bkz. Dipnot: 1.

³ Bkz. Dipnot: 1.

⁴ Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu ile kişisel görüşme, 06.09.2019.

⁵ AÜVF Yönetim Kurulu'nun 09.08.1981 tarih ve 194 sayılı yazısı.

⁶ AÜVF Anatomi Kürsüsünün Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderdiği 04.12.1981 tarih ve 241/81 sayılı yazısı.

30.07.1982 tarihinde veteriner fakültesi patoloji kürsüsü asistanlarından Rıfki Hazıroğlu ile hayatını birleştirmiş ve 1988 yılında da kızları Cemre dünyaya gelmiştir⁷.

Anatomi alanında 1981 yılında doktora eğitimine başlayan Hazıroğlu; 20.04.1983 yılında "Ruminant midelerinin fonksiyonel anatomisi"⁸, 19.10.1983 tarihinde "Böbreklerin Fonksiyonel Anatomisi"⁹, 21.03.1984 tarihinde "Organum vestibululocholeare"¹⁰, 20.06.1984 tarihinde "Evcil kanatlıların solunum sistemi"¹¹, 05.10.1984 tarihinde "Organa Oculi Optica"¹² isimli seminerlerini başarıyla sunmuştur¹³. R.Merih Hazıroğlu 11.12.1984 tarihinde ise girdiği doktora yeterlik sınavını başarıyla tamamlamıştır¹⁴. Prof.Dr.Süleyman Tecirlioğlu danışmanlığında yürüttüğü "Yerli Merkebin (Equus Asinus L.) Gözü Organum Visus Üzerinde Komparatif Makro-Anatomik ve Subgros Araştırmalar" isimli doktora tez çalışmasını 1987 yılında tamamlayarak Türkiye'de bu alanda "Doctoris Medicinae Veterinaria" (Doktor Veteriner Hekim) unvan ve yetkisini alan ilk kadın veteriner hekim olmuştur¹⁵.Doktora sonrası akademik çalışmalarına devam eden Hazıroğlu doçentlik sınavını başarıyla tamamlayarak 25.10.1989 tarihinden itibaren doçentlik yetki ve unvanlarını almaya hak kazanmıştır¹⁶.

Öğretim üyesi olarak anatomi anabilim dalında görev yapmaya başlayan Hazıroğlu; "Evcil Kanatlıların Bursa Cloacalis ve GI Membranae Nictitans'ı Anatomisi" üzerinde araştırmalar yapmak amacıyla Ukrayna-Kiev Tarım Akademisi Anatomi-Histoloji Departmanı Başkanı Prof.Dr.Stanislav K.Rudik'in daveti üzerine 2547 sayılı Kanununun 39.maddesi uyarınca 7 Haziran 1993 ve 7 Temmuz 1993 tarihleri arasında 1 ay süreyle Ukrayna-Kiev Tarım Akademisi Anatomi-Histoloji Departmanında görevlendirilmiştir¹⁷.Veteriner anatomi alanında akademik kariyerine başladığı günden itibaren önce lisans düzeyinde sonrada lisansüstü düzeyde teorik ve uygulamalı tüm derslere katılan ve Anatomi I-II, Anatomi-Fizyoloji,Evcil Memeliler Osteolojisi,Topografik Anatomi ve Egzotik Hayvanlar Anatomisi derslerini¹⁸ veren Hazıroğlu aynı zamanda kurum dışında da; 2547 sayılı Kanununun 40/a maddesi uyarınca Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü öğrencilerine 1988-1989¹⁹, 1989-1990²⁰ ve 1995-1996²¹ eğitim-öğretim yılı süresince "anatomi" dersini vermek üzere görevlendirilmiştir. Ayrıca 1988-1989 eğitim-öğretim yılında Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesine "mukayeseli anatomi dersi"²²; 1991-1992²³, 1992-1993²⁴, 1993-1994²⁵, 1994-1995²⁶, 1995-1996²⁷, 1996-1997²⁸, 1997-1998²⁹, 1998-1999³⁰, 2000-2001³¹, 2001-2002³², 2004-2005,³³2005-2006³⁴, 2006-2007³⁵2008-2009³⁶ eğitim-öğretim yılları boyunca da "PAVFZ evcil memeliler osteoloji dersi"ni vermek üzere görevlendirilmiştir. Hazıroğlu ayrıca Yakın Doğu Üniversitesi Veteriner

⁷ Bkz.Dipnot:1.

⁸AÜVF Temel Bilimler Bölüm Başkanlığının Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderdiği 30.03.1983 tarih ve 2881 sayılı yazısı.

⁹AÜVF Temel Bilimler Bölüm Başkanlığının Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderdiği 10.09.1983 tarih ve 3210 sayılı yazısı.

¹⁰AÜVF Anatomi Bilim Dalı Başkanlığının , Morfoloji Anabilim Dalı başkanlığına gönderdiği 28.02.1984 tarih ve 13/84 sayılı yazısı.

¹¹AÜVF Anatomi Bilim Dalı Başkanlığının, Morfoloji Anabilim Dalı başkanlığına gönderdiği 06.06.1984 tarih ve 64/84 sayılı yazısı.

¹²AÜVF Anatomi Bilim Dalı Başkanlığının, Morfoloji Anabilim Dalı başkanlığına gönderdiği 04.09.1984 tarih ve 98/55 sayılı yazısı.

¹³AÜVF Anatomi Bilim Dalı Başkanlığının, Morfoloji Anabilim Dalı başkanlığına gönderdiği 11.07.1985 tarih ve 284 sayılı yazısı.

¹⁴AÜVF Temel Bilimler Bölüm Başkanlığının Veteriner Fakültesi Dekanlığına gönderdiği 12.12.1984 tarih ve 84/641 sayılı yazısı.

¹⁵Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün AÜVF Anatomi Bilim Dalına gönderdiği 11.03.1987 tarih ve 8/67 sayılı yönetim kurulu yazısı.

¹⁶Üniversitelerarası Kurul Genel Sekreterliğinin Veteriner Fakültesine Dekanlığına gönderdiği 1 Kasım 1989 tarih ve 002170 sayılı yazısı.

¹⁷Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 25.05.1993 tarih ve 1335 sayılı yazısı.

¹⁸Bkz.Dipnot:1.

¹⁹ Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 07.10.1988 tarih ve 16285 sayılı yazısı.

²⁰ Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 21.12.1989 tarih ve 015591 sayılı yazısı.

²¹ Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 29.09.1995 tarih ve 17849 sayılı yazısı.

²² AÜVF Temel Bilimler Bölüm Başkanlığının AÜVF Dekanlığına gönderdiği 30.11.1988 tarih ve 418 sayılı yazısı.

²³ Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 18.07.1991 tarih ve 9584/10635 sayılı yazısı.

²⁴ Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 05.10.1992 tarih ve 015540 sayılı yazısı.

²⁵ AÜVF Yönetim Kurulu'nun 06.10.1993 tarih ve 242 sayılı yazısı.

²⁶ AÜVF Dekanlığının Anatomi Anabilim Dalı Başkanlığına gönderdiği 03.11.1994 tarih ve 185194 sayılı yazısı.

²⁷ Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 11.08.1995 tarih ve 06718 sayılı yazısı.

²⁸ AÜVF Yönetim Kurulu'nun 09.07.1996 tarih ve 2142 sayılı yazısı.

²⁹ AÜVF Yönetim Kurulu'nun 20.03.1998 tarih ve 58 sayılı yazısı.

³⁰ Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 22.06.1998 tarih ve 10976-10688 sayılı yazısı.

³¹ Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 04.09.2000 tarih ve 2771 sayılı yazısı.

³² AÜVF Yönetim Kurulu'nun 07.08.2001 tarih ve 170 sayılı yazısı.

³³ Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 13.07.2004 tarih ve 12855 -15074 sayılı yazısı.

³⁴ Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 1.08.2005 tarih ve 20162-18812 sayılı yazısı.

³⁵ Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 09.10.2006 tarih ve 20255-25761 sayılı yazısı.

³⁶ Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün AÜVF Dekanlığına gönderdiği 28.07.2008 tarih ve 18649-23781 sayılı yazısı.

Fakültesi'nde 2011-2013 eğitim-öğretim yılları arasında 1.sınıflara "anatomi dersi" vermiştir³⁷. Alanıyla ilgili yaptığı çalışma ve incelemelerin yanı sıra Prof.Dr.R.Merih Hazıroğlu; İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Eski Çağ Tarihi Anabilim Dalınca yürütülen Van Yöresi arkeolojik araştırmalarında çıkan hayvan kemiklerini incelemek ve çalışmaya destek vermek amacıyla 6-16 Eylül 1995 tarihleri arasında 10 gün süreyle Van'a görevlendirilmiştir³⁸.

Hazıroğlu; Türkiye'deki ilk ve en köklü Veteriner Fakültesi olan Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nde 37 yaşında profesör olmaya hak kazanarak 28.05.1996 tarihinde anatomi anabilim dalında profesörlük kadrosuna atanmıştır³⁹. Anatomi anabilim dalı öğretim üyelerinde Prof.Dr.Metin Taşbaş'ın anatomi anabilim dalı başkanlık görevinin 09.09.1999⁴⁰ tarihinde sona ermesinden sonra⁴¹ Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu 21.09.1999 tarihinden itibaren Anatomi Anabilim Dalı başkanı olarak göreve başlamıştır⁴² ve anabilim dalı başkanlık görevini halen devam ettirmektedir.Hazıroğlu aynı zamanda birçok komisyon⁴³ ve Fakülte Yönetim Kurulu üyelikleri⁴⁴ gibi idari görevlerinin yanı sıra çok sayıda asistanlık bilim sınavlarında, doktora tez sınavlarında ve doçentlik sözlü sınavlarında jüri üyesi, ulusal ve uluslararası kongrelerde organizasyon komitesi ve bilim kurulu görevlerinde bulunmuştur⁴⁵. Hazıroğlu; aynı zamanda Veteriner Anatomi Derneğinin kurulmasına öncülük etmiş ve Türkiye'nin ilk ve tek Veteriner Anatomi Müzesi olan Ankara Veteriner Anatomi Müzesi'ni (AVAM) hayata geçirmiştir. Hazıroğlu; anatomi derneğindeki faaliyetlerine ek olarak Türkiye'de veteriner hekimliği eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunmak amacıyla faaliyet gösteren, veteriner hekimliği okullarını eğitim-öğretim, araştırma faaliyetleri ve idari hizmetler bakımından ulusal düzeyde akreditasyon ölçütleriyle değerlendirmek amacıyla kurulan Yüksek Öğretim Kalite Kurulunca tescil yetkisi almış ilk ve tek kurum olan VEDEK'in (Veteriner Hekimliği Eğitim Kurumları ve Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği) Eğitim Komitesinin başkanlık görevini 2015 yılından beri sürdürmekte ve derneğin çalışmalarında aktif bir şekilde rol almaktadır⁴⁶.

Şekil 1: R. Merih Yöndem
(Kaynak: Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlık Arşivi)

³⁷ Bkz.Dipnot:1.

³⁸ Anatomi Anabilim Dalının AÜVF Dekanlığına gönderdiği 01.09.1995 tarih ve 162/95 sayılı yazısı.

³⁹ Anatomi Anabilim Dalının AÜVF Dekanlığına gönderdiği 10.06.1996 tarih ve 84/96 sayılı yazısı.

⁴⁰ AÜVF Dekanlığının Prof.Dr.Metin Taşbaş'a gönderdiği 16.09.1999 tarih ve 2784 sayılı yazısı.

⁴¹ Anatomi Anabilim Dalının AÜVF Dekanlığına gönderdiği 21.09.1999 tarih ve 183/99 sayılı yazısı.

⁴² AÜVF Dekanlığının Anatomi Anabilim Dalına gönderdiği 11.10.1999 tarih ve 190/99 sayılı yazısı.

⁴³ AÜVF Araştırma Görevlilerinin Yurt Dışı Çalışmalarını İzleme Komisyonu 2000-2010, Kültür Sanat ve Sosyal Etkinlikler Komisyonu 2010-2014 Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi Editör Yardımcılığı 2013-2015, - Bornova Veteriner Bilimleri Dergisi Danışma Kurulu Üyesi, AÜVF Eğitim-Öğretim Koordinasyon Kurulu Üyesi 1991-1994.

⁴⁴ AÜVF Fakülte Yönetim Kurulu Üyesi 1991-1994.

⁴⁵ Bkz.Dipnot:1.

⁴⁶ Veteriner Hekimliği Eğitim Kurumları ve Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (VEDEK) Yönetim Kurulu Karar Defteri (Eylül,2019).

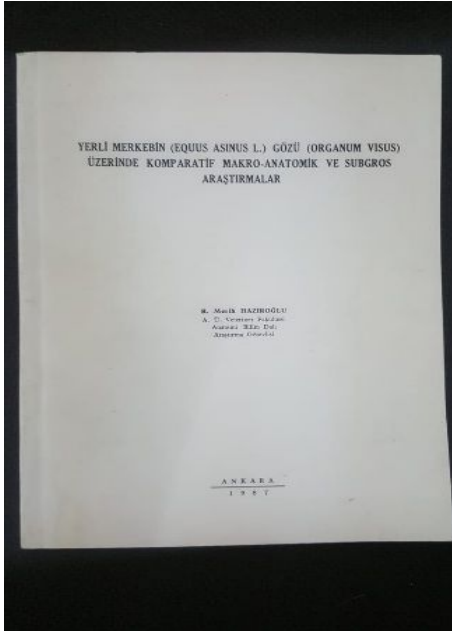

Haziroğlu 2019 Ekim ayı itibariyle aralarında beş profesör, bir doçent olan dokuz doktora öğrencisi ve üç yüksek lisans öğrencisi mezun etmiştir⁴⁷ (Tablo1, Tablo2). Ayrıca bir yüksek lisans ve bir doktora öğrencisinin tez danışmanlıkları halen devam etmektedir (Tablo 3). 22 ulusal 23 uluslararası olmak üzere toplam 45 araştırma makalesi ve veteriner anatomi alanında yazılmış bir kitabı ve bir çeviri kitabı olmak üzere toplam iki kitabı vardır (Tablo 4,Tablo 5, Tablo 6). Ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitabında basılan toplam 18 bildirisi (Tablo 7) olan Haziroğlu'nun ayrıca tamamlanmış dokuz projesi mevcuttur (Tablo 8).

Prof. Dr. R. Merih Haziroğlu ve Veteriner Anatomi Derneği

Çok sayıda ulusal ve uluslararası derneğe üye olan Haziroğlu meslek yaşamı boyunca farklı bilim alanlarının derneklerinin olduğunu, anatomi alanında mesleki faaliyetleri geliştirmek amacıyla da mutlaka veteriner anatomi derneğinin kurulması gerekliliğini kendi sözleri ile ifade etmiştir⁴⁸. Bu amaçla 2003 yılında Veteriner Anatomi Derneğini sekiz Veteriner Anatomist; R. Merih Haziroğlu, Necdet Dursun, Ahmet Çakır, Dinçer Yıldız, İ. Önder Orhan, Çağdaş Oto, Okan Ekim ve Durmuş Bolat tarafından kurmuş ve dernek başkanlığı görevini 2008 yılına kadar devam ettirmiştir⁴⁹. Derneğin tüzüğünde⁵⁰ kuruluş amacı "Veteriner anatomi alanında çalışanlar arasında mesleki ve sosyal birliktelik sağlamak, konu ile ilgili bilim dallarının gelişmesine ve bu alanda çalışanların bilimsel yönden ilerlemelerine yardımcı olmak" olarak yer verilen veteriner anatomi derneği, veteriner anatomi alanında çalışanlarla işbirliği içinde olup profesyonel dayanışma sağlayarak pek çok şehirde kongre ve sempozyum düzenlemiştir.

Veteriner anatomi derneğinin kurulması fikrini gündeme getiren ve hayata geçiren Haziroğlu derneğin diğer meslek dernekleriyle işbirliği içinde olması içinde yoğun bir mesai harcamıştır⁵¹. Dernek; 2019 Eylül ayı itibariyle 117'ye ulaşan üye sayısı ile 11 ulusal ve 2 uluslararası düzeyde kongre gerçekleştirmiştir⁵². Dernek alana katkı sunmak amacıyla aktif bir şekilde çalışmalarına devam etmektedir.

Şekil 4: R. Merih Haziroğlu'na ait doktora tezi

Şekil 5: Dr. R. Merih Haziroğlu

⁴⁷ AÜ. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, AÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü ve AÜ. Fen Bilimleri Enstitüsü Arşivi.

⁴⁸ Bkz. Dipnot: 1.

⁴⁹ Veteriner Anatomi Derneği, Tüzüğü.

⁵⁰ Veteriner Anatomi Derneği, Tüzüğü.

⁵¹ Bkz. Dipnot: 4 ve 63.

⁵² Veteriner Anatomi Derneği Yönetim Kurulu Karar Defteri (Eylül,2019).

Şekil 6: Veteriner Anatomi Derneği Logosu

(Kaynak: Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlık Arşivi)

Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu ve Ankara Veteriner Anatomi Müzesi (AVAM)

Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu anatomi tarihinin öneminin farkında olan bir bilim insanı olarak asistanlığının ilk yıllarından itibaren veteriner anatomi müzesi kurma fikrini hayata geçirmek için çalışmıştır⁵³. Veteriner Anatomi alanında Türkiye'nin tek dünyanın sayılı müzeleri arasında olan Ankara Veteriner Anatomi Müzesi'nin (AVAM) kurulmasına öncülük ederek çalışmalar başlatmıştır.

Veteriner anatomi kürsüsünde müzecilik faaliyetleri Yüksek Ziraat Enstitüsü bünyesinde 1933 yılında Anatomi Kürsüsü'nün kurulmasıyla birlikte başlanmıştır. Anatomi kürsüsünün kurulmasını takriben anatomik materyaller toplanmış ve Anatomi Anabilim Dalı'nda saklanmıştır Anatomi Anabilim Dalı zamanla sayısı artarak çoğalan bu objelerin hem zaman içerisinde yok olmasını önlemek hem de gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla yerleşik bir veteriner anatomi müzesi kurulması kararını almıştır⁵⁴. Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu bu amaçla farklı veteriner fakültelerinin anatomi müzelerini gezerek kurulması planlanan anatomi müzesi için ön çalışmalar yapmış ve 8-14 Temmuz 2002 tarihleri arasında Bosna-Hersek Sarejevo Üniversitesi Veteriner Fakültesine görevlendirilmiştir⁵⁵. Hazıroğlu müzecilik faaliyetlerine aktif bir şekilde devam ederek Anatomi Anabilim Dalı personelinin yardımlarıyla müze objelerinin sayısını zamanla arttırmış ve 2009 yılında Anatomi Müzesi kurma ve bu objeleri anabilim dalı bünyesinde sergileme girişiminde bulunma kararı almıştır⁵⁶. Bu amaçla Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Birimine "Veteriner Anatomi Müzesi Projesi" sunulmuş ve proje desteklenerek çalışmalar başlatılmıştır. Veteriner anatomi müzesi, Anatomi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu'nun talimatlarıyla kurulmaya başlanmış ve hazırlık aşamaları ise Anatomi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Okan Ekim tarafından büyük bir özveriyle yürütülmüştür⁵⁷. Uzun uğraşlar sonucu oluşturulan Müze; Dönemin Dekanı Prof. Dr. Rıfki Hazıroğlu'nun yardımlarıyla⁵⁸ 10 Haziran 2013 tarihinde hizmete açılmıştır (Baş ağaç Gül, Küçükaslan, Yerlikaya, 2015, 271). Bu Özel koleksiyonda; egzotik hayvan iskeletlerinin modelleri, orijinal organ modelleri gibi 70 türe ait 550 örnek sergilenmektedir⁵⁹. Ayrıca kurulan plastinasyon laboratuvarı ve anatomik preparat hazırlama ünitesi sayesinde müze kendisini sürekli

⁵³ Bkz. Dipnot: 1 ve 4.

⁵⁴ Bkz. Dipnot: 1 ve 4.

⁵⁵ AÜVF Yönetim Kurulu'nun 28 Mayıs 2002 tarih ve 109 sayılı kararı.

⁵⁶ Bkz. Dipnot: 1 ve 4.

⁵⁷ 10A3338006 Kodlu "Veteriner Anatomi Müzesi Projesinin" kabul edildiğine dair Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Biriminin 6 Temmuz 2012 tarih ve B.30.2.ANK.0.06.02.00-1507 sayılı Yazısı. Bkz. Dipnot.4.

⁵⁸ Bkz. Dipnot: 1 ve 4.

⁵⁹ Doç. Dr. Okan Ekim ile kişisel görüşme 04.09.2019.

geliştirerek; sadece lisans öğrencileri için değil aynı zamanda lisansüstü eğitimde de araştırmacılar için önemli objeleri barındıran bir müze olmuştur. Müzede anaokul, ilk-ortaokul ve liseler için farklı düzeylerde hazırlanmış Türkçe ve İngilizce eğitim sunumları yapılmaktadır. Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu'nun öncülüğünde açılan Müze, Türkiye'de tek dünyada da veteriner anatomi alanında sayılı müzeler arasına girmeyi başarmıştır⁶⁰.

Şekil 7: Veteriner anatomi müzesinden kareler

(Kaynak: Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Anatomi AD Arşivi)

⁶⁰ Bkz. Dipnot: 4 ve 59.

Şekil 8: Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu (2019)
(Kaynak: Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Anatomi AD Arşivi)

Tablo 1: Tamamlanmış Yüksek Lisans Tezleri

Yıl	Yazar	Konusu
2016	Ali Ekber Ün	At Dişlerinin Morfolojisi ve Dişlere Bağlı Yaş Tayini (Tezsiz)
2017	Burcu İnsal	S10 silikon plastinasyon tekniği aşamalarında kas dokusunda meydana gelen renk değişimlerinin kantitatif olarak değerlendirilmesi (Tezli)
2018	Rahman Şahin	Köpeklerde Uzun Kemik Kırıklarının Lokalizasyonu ve Radyografik Anatomisi (Tezsiz)

Tablo 2: Tamamlanmış Doktora Tezleri

Yıl	Yazar	Konusu
1997	İsmail Önder Orhan	Yeni Zelanda Tavşanı'nın (<i>Oryctologus Cuniculus L.</i>) baş, boyun, önbacak ve göğüs boşluğunda yer alan lenf düğümleri ve büyük lenf kanallarının makroanatomik ve subgros incelenme
2000	Murat Kabak	Köpek, koyun ve kobyada mandibula, articulatio temporomandibularis ve çiğneme kaslarının anatomisi
2002	İbrahim Kürtül	Horoz, erkek ördek ve güvercinde aorta descendens'in seyri ve dallanması üzerinde karşılaştırmalı makro anatomik araştırmalar
2002	Aysun Çevik Demirkan	Ördekte iskelet sistemi
2007	Çağdaş Oto	Merkepte (<i>Equus Asinus</i>) encephalon'un anatomisi ve transversal kesitlerinin incelenmesi
2008	Burcu Onuk	Kazda (<i>Anser anser domesticus</i>) solunum sisteminin anatomisi
2013	Zehra Satar	Şarhöyük Sığırlarının Zooarkeolojik Analizi (Eş Danışman)
2013	Hatice Mutlu Eyison	Giresun'daki <i>Apodemus flavicollis</i> (Melchior, 1834)'in Taksonomisi, Üreme Biyolojisi ve Genital Sistem Anatomisi (Eş Danışman)
2013	Seda Kırıl	<i>Acomys nesiotus</i> Bate,1903 (Rodentia: Mammalia)'in Taksonomisi, Biyolojisi ve İskelet Sisteminin Makro -Anatomisi (Eş Danışman)

Tablo 3: Devam etmekte olan tez çalışmaları

Yıl	Yazar	Konusu
2008-	Muharrem Ayvalı (Doktora)	Tavuk ve ördekte pankreasın morfolojisi ve stereolojik değerlendirilmesi
2018-	Barış Batur (Tezli Yüksek Lisans)	Farklı cinsiyet ve yaşlardaki tavşanlarda oküler koherens tomografi ile retina katmanlarının kalınlıklarının belirlenmesi

Tablo 4: Ulusal Hakemli Dergilerde Yayımlanan Bilimsel Makaleler (1981-2019)

- Uçar, Y., Öcal, M.K. Hazıroğlu, R.M. (1985). Yerli köpek, yerli kedi ve beyaz Yeni Zelanda tavşanının (*Oryctolagus cuniculus*) clavicula'sı üzerinde makro-anatomik bir araştırma. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 32(1):42-52.
- Taşbaş, M., Özcan, Z., Hazıroğlu, R.M. (1986). Penguenin dili ve ön solunum yollarının (larynx cranialis, trachea, syrinx)anatomik ve histolojik yapısı üzerinde bir çalışma. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 33(2):240-261.
- Uçar, Y., Özkan, O., Öcal, M. K., Oğuz, N., Hazıroğlu, R. M. (1988). İnsan, şempanze, laboratuvar hayvanlarından kedi, köpek ve tavşanın m. psoas major et minor'u üzerinde karşılaştırmalı, makro-anatomik bir çalışma. *Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 5(3):241-245.
- Öcal, M.K., Hazıroğlu, R.M. (1988). Merkebin (*Equus asinus* L.) medulla spinalis'i üzerinde komparatif- morfolojik araştırmalar. I Segmentlerin transversal kesitlerinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 35(1):55-68.
- Hazıroğlu, R.M., Öcal, M.K. (1988). Merkebin (*Equus asinus* L.) medulla spinalis'i üzerinde komparatif-morfolojik araştırmalar. II Segmentlerin topografik incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 35(2-3):476-486.
- Milli, Ü.H., Hazıroğlu, R.M., Hazıroğlu, R. (1988). Bir buzağıda artrogripozis, dudak-damak yarığı, kalp defektleri ve diğer malformasyonlar. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 5(2-3):246-252.
- Hazıroğlu, R.M. (1989). Yerli merkebin (*Equus asinus* L.) gözü (*Organum visus*) üzerinde makro-anatomik ve subgros araştırmalar. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 36(1):138-153.
- Hazıroğlu, R.M. (1989). The nasal cartilages of the donkey (*Equus asinus* L.). *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 36(2):413-418.
- Hazıroğlu, R., Hazıroğlu, R.M. (1993). Melanosis of brain nuclei in Redkaraman lambs. *Isr. J. Vet. Med.*, 48:24-26.
- Taşbaş, M., Hazıroğlu, R.M., Çakır, A., Özer, M. (1994). Denizli horozunun solunum sisteminin morfolojisi : I. Cavitas nasalis. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 41:63-80.
- Taşbaş, M., Hazıroğlu, R.M., Çakır, A., Özer, M. (1994). Denizli horozunun solunum sisteminin morfolojisi : II. Larynx, trachea, syrinx,. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 41:135-153.
- Taşbaş, M., Hazıroğlu, R.M., Çakır, A., Özer, M. (1994). Denizli horozunun solunum sisteminin morfolojisi: III. Pulmo, sacci pneumatici. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 41:154-168.
- Hazıroğlu, R. ve Hazıroğlu, R.M. (1994) Akdeniz bölgesinde kör doğan buzağılarda bulbus oculi, nervus opticus ve santral sinir sisteminin patolojik anatomisi. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 41 3-4):451-462.
- Hazıroğlu, R.M., Takçı, I., Çiftçi, N. (1994). Gross anatomy of dural sinuses in sheep. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 41 (3-4):533-54
- Hazıroğlu, R.M., Atasever, A., Yıldız, D. (1996). Bir buzağıda anencephalie ve diğer konjenital malformasyonlar. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 43(3):303-305.
- Hazıroğlu, R., Kutsal, O., Hazıroğlu, R.M. Maraşlı, N., Altıntaş, A., Özgencil, E., Yavuz, H. (1998). Pathology of blindness in calves related to vitamin A deficiency. *Isr. J. Vet. Med.*, 53:1-6.
- Hazıroğlu, R., Hazıroğlu, R.M., Gülbahar, M.Y. (1998) Hydranencephaly and kyphosis in kittens. *Isr. J. Vet. Med.*, 53:99-101.
- R. Merih Hazıroğlu, İ. Önder Orhan, Dinçer Yıldız, M. Erdem Gültiken (2000). Morphology of the Spinal Cord in the Chicken, Duck and Pigeon-200. *Turk J. Vet. Anim. Sci.*
- Kürtül, İ., Hazıroğlu, R. M. (2004). Horoz, erkek ördek ve güvercinde aorta descendens'in seyri ve dallanması üzerinde karşılaştırmalı makro anatomik araştırmalar. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 51(1).

Çevik Demirkan, A., Haziroğlu, R. M., Kürtül, İ. (2006). Air sacs (Sacci pneumatici) in mallard ducks (Anas platyrhynchos) Yeşil başlı ördekte (Anas platyrhynchos) hava keseleri (Sacci pneumatici) *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 53, 75-78.

Okan Ekim, Burcu İnsal, Caner Bakıcı, Reşide Merih Haziroğlu, Remzi Orkun Akgün.(2014). Yılanlarda Soğuk Ortam Tekniği ile Tüm Vücut Silikon Plastinasyonu, *Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, (1), 9-22.

Ekim O.,Tunalı Selçuk, Haziroglu R.M.,Ayvalı M. (2015). Evcil memeli hayvanlarda böbreklerin soğuk ortam tekniği ile silikon plastinasyonu. *Veteriner Hekimler Dernegi Dergisi*, 85(2), 1-11.

Tablo 5: Uluslararası Hakemli Dergilerde Yayımlanan Bilimsel Makaleler (1981-2019)

- Haziroğlu, R. M., Özer, M. (1990) A supratrochlear foramen in the humerus of cattle. *Anat. Histol. Embryol*, 19:106-108.
- Haziroğlu, R. M., Orhan, İ. Ö., Yıldız, D., Gültiken, E. (2001) Tavuk, Ördek ve Güvercinde Medulla Spinalis'in Morfolojisi. *Turk J. Vet Anim Sci.*, 25:863-866.
- Orhan, İ. Ö., Haziroğlu, R. M., Kutsal, O.(2001) Bir Buzağıda Aksesuar Dil ve Diğer Kongenital Malformasyonlar. *Turk J Vet Anim Sci*, 25: 913-920.
- Kabak,M., Haziroğlu,R. M. (2003) Subgross Investigation of vessels originating from arcus aortae in Guinea-Pig (Caviae Porcellus). *Anat.Histol*, 32:362-366.
- İsmail Önder Orhan, Merih Haziroğlu, Erdem Gültiken.(2005) The ligament and sesamoid bones of knee joint in new zealand rabbits, *Anatomia Histologia Embryol*.34 :65-71.
- Cevik-Demirkan, A.; Kurtul, I.; Haziroglu, R. M. (2006) Gross Morphological Features of the Lung and Air Sac in the Japanese Quail. *J. Vet. Med. Sci*, 68(9) 909-914.
- Kabak M., Orhan İ.Ö. ve Haziroğlu R. M. (2007) The gross anatomy of larynx, trachae and syrinx in the Long-legged Buzzard (Buteo rufinus). *Anat. Histol. Embriyol*. 36, 27-32.
- Çevik-Demirkan A., Haziroglu,R. M. ve Kürtül İ (2007) Gross Morphological and Histological Features of Larynx, Trachea and Syrinx in Japanese Quail. *Anat. Histol. Embriyol*. 36, 215-219.
- Çevik Demirkan ,A., Kürtül, İ., Haziroğlu, R. M., (2007) Gross morphological features of the nasal cavity in the Japanese quail. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 54: 1-5.
- Cevik Demirkan A., Haziroglu, R. M. (2008) Ördekte (Anas platyhynchos) patella'nın makro anatomik yapısı. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, (55) 125-126.
- Oto, Ç., Özyıldız Z., Haziroğlu, R. M. (2008) Bir sığırdada açık foramen ovale. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 55 (2): 127-129.
- Erdem Gültiken, Merih Haziroğlu, İsmail Önder Orhan (2008). The menisci and joint capsule of knee joint in new zealand rabbit *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 55,1-5.
- Orhan, I. Ö., Kabak, M., Oto, Ç., Haziroğlu, R. M. (2009). Air sacs (saccus pneumatici) in the long-legged buzzard (Buteo rufinus). *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 56 (1): 1-6.
- Oto, Ç., Haziroğlu, R. M. (2009). Anatomy of the encephalon in donkey (Equus asinus). *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 56 (3): 159-164.
- Onuk B., Haziroğlu R.M., Kabak M. (2009). Gross of the respiratory system in goose (Anser anser domesticus): Bronchi and sacci pneumatic. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 56,165-170.
- Oto, Ç., Haziroğlu, R.M. (2009) Anatomy of the encephalon in donkey (Equus asinus). *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 56 (3): 159-164.
- Onuk, B.,Haziroğlu R. M., Kabak M. (2009). Gross of the respiratory system in goose (Anser anser domesticus): Bronchi and sacci pneumatic. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 56,165-170.
- Onuk, B., Haziroğlu, R. M., Kabak, M. (2010). M. The Gross Anatomy of Larynx, Trachae and Syrinx in Goose (Anser anser domesticus). *Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 16 (3): 443-450.
- Oto, Ç., Kıralp, S., Eyison Mutlu, H., Kivanç, E., Haziroglu, R. M. (2010) Subgross Investigation of the Blood Vessels Originating from Aortic Arch (Arcus aortae) in Spiny Mouse. *J Anim Vet Adv*, 9 (20): 2665-2667.
- Oto, Ç. Haziroglu, R. M. (2011) Magnetic resonance imaging of the guttural pouch (diverticulum tubae auditivae) and its related structures in donkey (Equus asinus). *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 58 (1): 1-4.

Oto, Ç., Ekim, O., Algın, O., Şenel, O. O., İnce, N., Hazıroğlu, R.M. (2011). 3 Tesla Magnetic resonance imaging and multiplanar reconstruction of the brain and its associated structures in pig. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 58 (2):73-78.

B. İnsal, O. Ekim, C. Bakıcı, R. M. Hazıroğlu, S. Tunalı. (2016). Low temperature S 10 plastination of marine species. *Anat Histol Embriyol.*45,37.

Okan Ekim, Reşide Merih Hazıroğlu, Burcu İnsal, Caner Bakıcı, Remzi Orkun Akgün, Selçuk Tunalı (2017). A modified S10B silicone plastination method for preparation and preservation of scaled reptile specimens. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 155-160.

Tablo 6: Yayımlanmış Kitapları

Künye

Temel Veteriner Anatomi (Editör ve Ünite Yazarlığı) T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını, Eskişehir 2011.
Veteriner Anatomi Konu Anlatımı ve Atlas (Çeviri) Güneş Tıp Kitapevleri, Ankara 2018.

Tablo 7: Ulusal ve Uluslararası Bilimsel Toplantılarda Sunulan ve Bildiri Kitabında Basılan Bildiriler (1981-2019)

Hazıroğlu, R., Hazıroğlu, R. M. (1992). Melanosis of brain nuclei in lambs. 150 Years of Veterinary Education 1842-1992. *University of Ankara, Faculty of Veterinary Medicine, Ankara-Cappadocia- Istanbul/Turkey, May 24-31, 1992*, p.127.

Hazıroğlu, R. M., Orhan, İ.Ö., Gültiken, M.E. (2000). Yeni Zelanda Tavşanında (*Oryctologus Cuniculus* L.) articulatiogenus'un intra articular latex uygulaması ile incelenmesi. *I. Ulusal Anatomi Kongresi*, 7 - 9 Eylül 2000, Bursa.

Hazıroğlu, R. M., Yıldız, D. (2000).. Tavuk, ördek ve güvercinde encephalon ve medulla spinalis'in morfolojisi. *I. Ulusal Anatomi Kongresi*, 7-9 Eylül 2000, Bursa.

Kabak, M., Hazıroğlu, R. M. (2002). Kobayda articulatio temporomandibularis ve çiğneme kaslarının anatomisi. *II. Ulusal Veteriner Anatomi Kongresi*, 26-28 Eylül 2002, Side.

Çevik, A., Hazıroğlu, R. M., Kürtül, İ. (2002). Yeşil başlı ördekte (*Anas platyrhynchos*) hava keseleri. *Ulusal Veteriner Anatomi Kongresi*, 26-28 Eylül 2002, Side.

Oto, Ç., Özyıldız, Z., Hazıroğlu, R.M. (2006). Bir sığırdaki açık foramen ovale 4. Veteriner Anatomi Kongresi 13-17 Eylül, Kayseri-Türkiye.

Hazıroğlu, R. M., Oto (2008). Merkepte Tubae auditivae'nin manyetik rezonans ile görüntülenmesi. *V.Ulusal Veteriner Anatomi Kongresi*, Van, 2008.

Oto, Ç., Kırıl, S., Mutlu, H., Hazıroğlu, R. M., Kıvanç, E. (2008). Türkiye Dikenli faresinde (*Acomys cilicicus* Spitzenberger, 1978) arcus aortae'dan köken alan damarların subgross incelenmesi. *19. Ulusal Biyoloji Kongresi 23-27 Haziran*, Trabzon-Türkiye.

Onuk, B., Hazıroğlu, R. M., Kabak, M. (2008) A macroscopic investigation of the bronchi and sacci pneumatici in goose (*Anser anser domesticus*). *XXVIIIth Congress of the European Association of Veterinary Anatomists*, Budapest.

Onuk, B., Hazıroğlu, R. M., Kabak, M. (2008) The gross anatomy of larynx, trachea and syrinx in Goose. *XXVIIIth Congress of the European Association of Veterinary Anatomists*, Budapest.

Oto, Ç., Ekim, O., Şenel, O. O., Hazıroğlu, R. M. (2010) Domuzda Beyin ve İlişkili Yapıların Yüksek Çözünürlüklü Manyetik Rezonans ile Görüntülenmesi. *6. Ulusal Veteriner Anatomi Kongresi*, 16-19 Eylül, Afyonkarahisar-Türkiye.

Oto, Ç., Bozkurt, M. F., Özgel, Ö. Yücel, G., Hazıroğlu, R. M. (2010) Ceylan'da (*Gazella gazella*) sinus inguinalis'in makroanatomik ve histolojik olarak incelenmesi. *6. Ulusal Veteriner Anatomi Kongresi*, 16-19 Eylül, Afyonkarahisar-Türkiye.

Ekim O., Ekim B., Ayvalı M., Hazıroğlu R. M. (2013). Laboratuvar sıçanının soğuk ortam tekniğiyle tüm vücut silikon plastinasyonu. *Laboratuvar Hayvanları Bilimi 3.Ulusal Kongresi*, 26-28 Eylül, Kayseri.

Ayvalı M, Bas B., Bakıcı C, Ekim O., Hazıroğlu R.M. (2013). Formaldehit solüsyonu kullanılan kadavra tanklarında mikroorganizma aktivitesinin değerlendirilmesi. *8. Ulusal Veteriner Anatomi Kongresi*, 25-28 Haziran, İstanbul.

Ekim, O., Hazıroğlu, R. M., Orhan, İ. Ö. (2015). Education. *International Congress of Anthropological Sciences, Efficacy of Veterinary Anatomy on Anthropology*, 9-11 April 2015, Ankara.

Ekim, O., İnsal, B., Hazıroğlu, R. M., Bakıcı, C., Akgün, R. O. (2015). Low-temperature silicone plastination of scaled reptiles. *International VET İstanbul Group Congress 7-9 April 2015, Saint-Petersburg*.

Oto, Ç., Ahlat, O., Akçay, A., Hazıroğlu, R. M., Hazıroğlu, R., Bozkurt, M. F. (2015). Changes in Size and Numbers of Glomerulus Based on Age and Gender in Feline Kidney. *A Stereological Study International VET İstanbul Group Congress 7-9 April 2015, Saint-Petersburg*.

Ekim, O, Hazıroğlu, R. M., Çakır, A., Orhan, İ. Ö., Oto, Ç., Ayvalı, M., Bakıcı, C., Akgün, R. O (2017). Ankara Veteriner Anatomi Sergisi'nin Faaliyetleri ve Sergi Koleksiyonu Hakkında Genel Değerlendirme, Geleceğe Yönelik Planlamalar. 3. Sağlık Tarihi ve Müzeciliği Sempozyumu, 19-20 Mayıs 2017, İstanbul - Türkiye.

Tablo 8: Projeler

Tavuk, ördek ve güvercinde encephalon ve medulla spinalis'in morfolojisi. TÜBİTAK VHAG-1048 nolu proje.

Ördekte iskelet sistemi TÜBİTAK VHAG 1739 /ADP no'lu proje.

Denizli Horozunun Solunum sistemi (Cavum nasi,larynx,trachea,pulmo, sacci pneumatici) üzerinde morfolojik araştırmalar Ankara Üniversitesi Araştırma Fonu. Proje No:91.10.00.05.

Yeni Zelanda tavşanının baş, boyun, ön bacak ve göğüs boşluğunda yer alan lenf düğümleri ve büyük lenf kanallarının makro anatomik subgros incelenmesi. Ankara Üniversitesi Araştırma Fonu. Proje No:94.30.00.000.10.

Köpek, koyun ve kobayda mandibula, articulatio temporomandibularis ve çiğneme kaslarının anatomisi. Ankara Üniversitesi Araştırma Fonu. Proje No: 96.30.00.24.

Veteriner Anatomi öğretiminde materyal hazırlama teknikleri, Ankara Üniversitesi Araştırma Fonu Proje No:2003--00-00-026.

Kedi böbreklerinde yaş ve cinsiyete bağlı morfolojik değişimlerin stereolojik açıdan değerlendirilmesi Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi. Proje No: 09B3338007.

Veteriner Anatomi Müzesi Projesi. Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi. Proje No: 10A3338006.

Tavuk ve Ördekte Pankreasın Morfolojisi ve Sterolojik Değerlendirilmesi TÜBİTAK No:110526 20.

Değerlendirme ve Sonuç

Geçmişten günümüze eğitim hakkı kadınların en çok mücadele ettiği temel hakların en önemlisi olarak kabul edilmiştir. Eğitim hakkı diğer hakların bilinmesi ve kullanılması açısından önem arz etmektedir (Özaydınlık, 2014, 95). Sanayileşme ve bunun paralelinde makineleşmenin artmasıyla kadınlar çalışma yaşamına girmeye başlamış, üretimde söz sahibi olmuş ve bu durum kadınların eğitim haklarının artmasını da gündeme getirmiştir. Böylelikle zamanla kadınların yükseköğrenime girişi ve akademik kariyerde ilerleme talepleri de artmıştır. Veteriner hekimlik alanında da bazı kadınlar çeşitli başarılarla imza atmıştır (Menteş, Özgür, Arslan, 1998, 451-442). Bu alanda çalışan kadınlardan biride Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu olmuştur. Bu çalışma Türkiye'de veteriner anatomi alanında ilk kadın öğretim üyesi olan Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu'nun hayatı ve akademik yaşamını incelemek ve veteriner hekimliği alanında yapılan biyografik çalışmalara katkı sağlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Veteriner anatomi alanında ilk kadın veteriner hekim akademisyen olan Hazıroğlu aynı zamanda veteriner anatomi derneğinin öncüsü ve veteriner anatomi müzesini hayata geçiren kişi olması bakımından veteriner hekimliği tarihi açısından önemli bir figür olmuştur.

Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu'nun önderliğinde kurulan veteriner anatomi derneği veteriner anatomi alanında gelişmeleri yakından takip ederek gerek yurt içi gerekse yurt dışı kongreler düzenleyip alana katkı sunmaya devam etmektedir. Veteriner anatomi alanına Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu'nun önderliğinde kazandırılan veteriner anatomi derneği bu alandaki büyük bir boşluğu doldurmuştur⁶¹. Akademik hayatının en önemli başarılarından biri olan ve asistanlığının ilk yıllarından beri anatomi müzesi kurma fikrini gerçekleştirmek için çalışan Hazıroğlu bugün Türkiye'deki ilk ve tek Veteriner Anatomi Müzesi olan AVAM'ı Anabilim dalı personellerinin özverili çalışmalarıyla öncelikli olarak lisans öğrencileri için bir eğitim-öğretim merkezi haline getirmiş ve zamanla toplumun tüm bireylerinin ilgisini çekecek bir müze oluşturmayı başarmıştır⁶². Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu müzenin kurulması ve geliştirilmesi amacıyla anabilim dalı personellerini teşvik etmiş⁶³ ve müze içinde sergilenecek olan anatomik eserlerin ileri tekniklerle hazırlanması amacıyla müzecilik ve anatomi konularında gelişmiş olan ülkelere gidilmesi ve bu müzelerde çalışarak veteriner anatomi müzesine katkı sunulmasını temel hedef haline getirmiştir⁶⁴. Bu hedef

⁶¹ Prof. Dr. Çağdaş Oto ile kişisel görüşme 24.01.2020 ve Bkz. Dipnot: 59 ve 62.

⁶² Prof. Dr. Ahmet Çakır ile kişisel görüşme 03.09.2019.

⁶³ Dipnot: 59, 61 ve 62.

⁶⁴ Dipnot: 59 ve 63. Erişim: [http://www.ankvetmuseum.com/?page_id=12]. Erişim Tarihi: 24.01.2020.

doğrultusunda Müzenin faaliyetlerinden sorumlu olarak görevlendirdiği Anatomi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Okan Ekim, müzecilik ve anatomik preparat hazırlama teknikleri konusunda kendisini geliştirerek Müze'nin gelişimi için büyük bir özveri göstererek çalışmalarına devam etmektedir⁶⁵. Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu'nun önderliğinde kurulan Veteriner Anatomi Müzesi'nde; tüm Dünya'da "Body Worlds" sergisiyle bilinen modern bir anatomik sergileme tekniği olan "plastinasyon tekniğini" kullanmak amacıyla bir plastinasyon laboratuvarı kurulmuştur. Kurulan bu plastinasyon laboratuvarı sayesinde Ankara Üniversitesi bünyesinde ilk defa hayvanlarda plastinasyon tekniği rutin bir uygulama olarak kullanılmaya başlanmıştır⁶⁶. Açılan bu Müze ve sonrasında Müze'nin gelişmesi içinde faaliyet gösteren bu birimler hem üniversitenin ve fakültenin kurumsallaşması hem de veteriner anatomi alanının gelişmesi adına önemli bir adım olduğu söylenebilir. Ayrıca müzede lisans ve lisansüstü öğrencilerin kullandığı anatomik preparat hazırlama ünitesinin de kurularak faaliyete geçmesi müzenin envanterinin gelişmesindeki en önemli etkenlerden biri olduğu ileri sürülebilir.

Hazıroğlu akademik yaşamı boyunca ikisi kitap, dokuz bilimsel proje 40'ın üzerinde eser ve yetiştirdiği dokuz doktora ve üç yüksek lisans öğrencisiyle akademik yaşamının üretken olması bakımından örnek teşkil etmektedir. Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu'nun akademik çalışmaları incelendiğinde kendi döneminin koşulları içerisinde bilimsel anlamda kıymetli eserler olduğu ileri sürülebilir. Akademik hayatı boyunca uzun yıllar süresince kurum dışı farklı fakültele Anatomi dersi vermek amacıyla görevlendirilmesi; ayrıca Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Antropoloji Bölümü ve Fen Fakültesi Biyoloji Bölümüne kayıtlı üç doktora öğrencisine de eş danışmanlık yapması Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu'nun akademik hayatında disiplinler arası çalışmalara önem verdiğini ve veteriner anatomi alanının gelişmesi için yoğun mesai harcadığını bize göstermektedir.

Sonuç olarak, bu alandaki ilk kadın öğretim üyesi olan Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu, 1981 yılında Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı'nda akademik kariyerine başlamıştır. Anatomi Anabilim Dalı Başkanlık görevini 1999 tarihinden itibaren yürüten Hazıroğlu meslektaşlarını profesyonel dayanışma için her zaman teşvik etmiş ve yaklaşık 30 yıldır meslektaşlarıyla ve asistanlarıyla işbirliği içerisinde olarak veteriner anatomi alanının ilerlemesi için katkılar sunmuştur⁶⁷. Veteriner Anatomi Anabilim Dalı öğretim üyelerinin, veteriner anatomi anabilim dalının Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu'nun başkanlığında olduğu süreç boyunca akademik ve bilimsel anlamda geliştiğini ve halen Hazıroğlu'nun alanı geliştirmek için çalışarak emek harcadığını ifade etmişlerdir⁶⁸.

Hazıroğlu katıldığı ulusal ve uluslararası birçok kongre sempozyumda ülkemizi başarılı ile temsil etmiştir. Uzun yıllardan beri sürdürdüğü Anatomi Anabilim Dalı Başkanlığının yanı sıra, Veteriner Anatomi Derneği Başkanlık görevini, Fakülte Kurulu üyelikleri, VEDEK (Veteriner Hekimliği Eğitim Kurumları ve Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği) Eğitim Komitesinin Başkanlığını ve çeşitli komisyon görevlerini de başarıyla yürütmüştür. Ayrıca gerek yurt içi gerek yurt dışı katıldığı akademik faaliyetlerde kendisinden sonra gelen veteriner anatomistlere yol açmış özellikle kadın anatomistleri bu alanda çalışabilmesi için teşvik etmiştir⁶⁹. Veteriner Anatomi Derneği'nin başarısını sağlamak için çalışan ve Veteriner Anatomi Müzesini hayata geçirmek için özverilerde⁷⁰ bulunan Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu, veteriner anatomi alanına ilişkin sağlam bilgisi ve gerçekleştirdiği çok sayıda çalışma ve yaptığı diskusyonlarla genç kadın öğrenciler içinde meslekte ilerlemek için bir rol model olmuştur. Gerek lisans gerekse lisansüstü düzeyde derslere giren, yüksek lisans ve doktora öğrencileri yetiştirmeye devam eden Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu halen aynı fakültede öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

KAYNAKÇA

- Anonim (1935).Yeni tayinler. *Türk Baytarlar Cemiyeti Mecmuası*, 5, s. 934.
Aydın, Harun (2015). Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Türkiye'de Kadın. *Curr. Res. Soc. Sci.*, 1(3), s.84-96.
Baskın, Bahar (2008). II Meşrutiyet'te Kadın Eğitimine Yönelik Bir Girişim: İnas Darülfünunu. *İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 38, s.89-122.
Başagaç, Gül; Tamay, R.; Küçükaslan, Özgül; Yerlikaya, Nigar (2015).Türk veteriner hekimliğinde müzecilik girişimleri ve Veteriner Tarihi Müzesi. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 62 (4), s.269-276.
Bekman, Muzaffer (1940). *Veteriner Tarihi*. Ankara: Ankara Basım ve Cilt Evi.

⁶⁵ Dipnot:4.

⁶⁶ Bkz. Dipnot: 4 ve 59.

⁶⁷ Bkz. Dipnot: 1 ve 63.

⁶⁸Bkz. Dipnot: 59 , 61 ve 62.

⁶⁹Bkz. Dipnot: 4.

⁷⁰Bkz. Dipnot: 59,61 ve 62.

- Doğanay, Feldhaus Sabriye; Özgür, Atilla (1991). Diestellung der fraualstierärztin in der Türkei. *Vet Journal für den Veterinär*, 6, s. 30-35.
- Erk, Nihal; Dinçer, Ferruh (1970). *Türkiye’de Veteriner Hekimlik Öğretimi ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Tarihi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları.
- Kadioğlu, Sevtap. (2008). Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü’nde Mülteci Bilim Adamları. *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, 9(1), s. 183-197.
- Küçükaslan, Özgül; Başağaç, Gül; Tamay, R.; Ünsal, Aytaç. (2017). The first female academicians in Turkish veterinary education. *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 64, s. 255-260.
- Menteş Ayşe, Özgür, Atilla, Arslan E.Sedat (1998). Türk Veteriner Hekimliğinde Kadınlar ve Sağlık Alanına Katkıları. *Sağlık Alanında Türk Kadını*, İstanbul: Form Reklam Hizmetleri.
- Özaydınlık, Kevser (2014). Toplumsal Cinsiyet Temelinde Türkiye’de Kadın ve Eğitim. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 33, s. 93-112.
- Yürüt, Berna (2017). Tanzimat Sonrası Osmanlı Kadın Hareketi ve Hukuki Talepleri. *TBB Dergisi Özel Sayı*, s. 1-32.